

Kovács Zoltán¹² – Dunay Anna¹³

Magyarország keleti és nyugati nagyrégióiban élő fiatalok pénzforrásainak és pénzkezelési szokásainak összehasonlító elemzése

Kutatásunk során a keleti és nyugati nagyrégiókban élő végzős középiskolások pénzkezelési szokásait vizsgáltuk a fiatalok gyakorlati pénzügyi ismereteinek felmérése céljából. Eredményeink alapján a középiskolások pénzforrásaiban kimutathatóak különbségek, azonban a különböző forrásokból (jövedelem, illetve zsebpénz) származó bevételek kiegyenlítik egymást. A különbségek nem magyarázhatóak a két nagyrégió közötti gazdasági különbségekkel. A tanulók pénzügyi tudása területenként egységes, de iskolatípusonként jelentős eltérések tapasztalhatóak. A fiatalok önálló pénzkezelésének még nem része a tudatos takarékoság és a megtakarítások befektetése. Kulcsszavak: zsebpénz, fiatalok jövedelme, pénzkezelési szokások, pénzügyi ismeretek, középiskola

JEL-kódok: A21, D14, E24, G51, G53

Comparative analysis of the financial resources and money management habits of young people living in the Eastern and Western macro-regions of Hungary

The period of secondary education represents a sensitive phase in the financial socialization of young people. At this stage, most students do not yet have a stable, independent income, while the number of their consumption decisions increases rapidly. Based on an analysis of data obtained from a primary, questionnaire-based survey conducted among final-year secondary school students in 2024, several conclusions can be drawn. Differences can be observed in the financial resources of graduating secondary school students residing in the eastern and western regions of Hungary; however, income from different sources (earned income and pocket money) largely offsets these differences, and overall, students in both regions have access to sufficient financial resources to satisfy their consumption needs. These differences cannot be explained by macro-regional economic disparities. Students' financial literacy appears relatively homogeneous across the sample; nevertheless, consistent differences by school type can be identified in both regions. Young people's financial management practices do not yet incorporate deliberate saving behaviour or the investment of accumulated savings; consequently, investment returns do not contribute to the growth of their financial assets.

Keywords: pocket money, youth income, money management habits, financial literacy, secondary school

JEL Codes: A21, D14, E24, G51, G53

<https://doi.org/10.32976/stratfuz.2026.8>

Bevezetés

A fiatalok pénzügyi ismeretei, pénzkezelési szokásai és gazdasági döntései egyre nagyobb figyelmet kapnak a társadalomtudományi és közgazdasági kutatásokban. A pénzügyi tudatosság kialakulása már gyermekkorban megkezdődik, és jelentős hatással van a későbbi, felnőttkori pénzügyi viselkedésre. A középiskolás életkor különösen érzékeny szakasza a pénzügyi

¹² Kovács Zoltán PhD-hallgató (*PhD Student*) Soproni Egyetem, Széchenyi István Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola (*University of Sopron, István Széchenyi Economics and Management Doctoral School*), (kovacs.zoltan@phd.uni-sopron.hu)

¹³ Prof. Dr. Dunay Anna PhD egyetemi tanár (*Full Professor*) Neumann János Egyetem, Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola (*John von Neumann University, Doctoral School of Management and Business Administration*), (dunay.anna@nje.hu)

szocializációnak. Ebben az időszakban a fiatalok többsége még nem rendelkezik stabil, önálló jövedelemmel, ugyanakkor fogyasztói döntéseik száma és komplexitása gyorsan növekszik. Ehhez, ebben a korban alapvetően két fő forrás áll rendelkezésükre. Az első a zsebpénz, ami kiemelt szerepet tölt be és viszonylagos önállóságot biztosít a pénzügyi döntésekben, a második az önálló kereset, amelyet először általában ebben a korban szereznek meg a fiatalok.

Egy 2024-ben, a végzős középiskolások körében végzett primer, kvantitatív, kérdőíves kutatásunk során a fiatalok gyakorlati pénzügyi ismereteit elemeztük, egyrészt saját megítélésük, másrészt a konkrétan megadott pénzügyi termékekre vonatkozó tudásuk alapján. A kutatás a végzősök pénzügyi attitűdjére, konkrét pénzforrásaira és pénzkezelési szokásaira is kiterjedt. Az adatok elsődleges feldolgozása után felmerült a kérdés, hogy kimutathatóak-e különbségek Magyarország keleti és nyugati felében élő fiatalok pénzszerzési és pénzkezelési szokásaiban, és ha igen, melyek ezek? Ahhoz, hogy pontosan megfogalmazhassuk egy ezirányú további elemzés kérdéseit, alapos irodalmi kutatómunkát végeztünk. Áttekintettük a hazai és külföldi szakirodalom zsebpénzzel, fiatalok munkavégzésével, középiskolások pénzkezelésével és pénzügyi ismereteivel, illetve a régiós különbségekkel foglalkozó tanulmányait.

A szakirodalom áttekintése alapján elemzési célokként a következő kérdéseket fogalmaztuk meg, jelen tanulmányunk ezek megválaszolására koncentrált:

1. *Vannak-e eltérések az ország keleti és nyugati felében élő fiatalok pénzforrásaiban?*
2. *Ha vannak különbségek, azok összefüggésbe hozhatók-e az ország keleti és nyugati felének jövedelmi és foglalkoztatási viszonyaival?*
3. *Vannak-e eltérések az ország keleti és nyugati felében élő fiatalok megtakarítási és pénzkezelési szokásaiban?*
4. *Ha vannak különbségek, azokat okozhatják-e az ország keleti és nyugati felében élő fiatalok gyakorlati pénzügyi ismereteinek a különbségei?*

A kérdőíves kutatás során valamennyi válaszadó lakhelye vármegyei bontásban ismertté vált, ez alapján az Eurostat által kifejlesztett, az egész Európai Uniót lefedő NUTS-rendszer 1-es szintje szerinti három magyarországi nagyrégió közül kettő adatainak összehasonlító elemzését végeztük el. A kelet-magyarországi Alföld és Észak nagyrégió – amelybe a Dunától keletre található kilenc vármegye tartozik – és a nyugat-magyarországi Dunántúl nagyrégió – amelybe a Dunától nyugatra található kilenc vármegye tartozik – fiataljainak a válaszait elemeztük tovább. A Közép-Magyarország nagyrégió – amelyhez Budapest és Pest vármegye tartozik – adatainak feldolgozását az elemzési cél, vagyis a kelet-magyarországi és nyugat-magyarországi összehasonlítás miatt mellőztük.

Szakirodalmi áttekintés

A pénzügyi szocializáció a fiatalok gazdasági viselkedésének egyik meghatározó folyamata, amely már a középiskolás életszakaszban jelentős hatást gyakorol a későbbi pénzügyi döntésekre. A zsebpénz ebben az életkorban nem csupán anyagi erőforrás, hanem a pénzügyi felelősség, az önálló döntéshozatal és az önkontroll fejlesztésének eszköze. Rendszeressége és felhasználásának szabadsága egyaránt tükrözi egy család anyagi helyzetét és pénzügyi nevelési attitűdjét.

A zsebpénz kiemelt szerepet játszik a pénzügyi szocializációban, mivel hatékonyan köti össze az elméleti pénzügyi ismereteket a gyakorlati tapasztalatszerzéssel. Hozzájárul a pénzügyi tudatosság, a megtakarítási hajlandóság és a felelős döntéshozatal kialakulásához, és hosszú távon is pozitívan befolyásolja a felnőttkori pénzügyi viselkedést (Béres et al., 2024). A szülők többsége sajnos nem tudatos pénzügyi nevelési céllal ad zsebpénzt, hanem rövid távú kényelmi megfontolásokból, például étkezés vagy közlekedés finanszírozása, ami nem támogatja a pénzügyi kompetenciák fejlődését (Egyed, 2019). A zsebpénz nevelő hatása csak akkor érvényesül, ha rendszeres, kiszámítható és nem túlzott mértékű, valamint, ha a szülők nem döntenek a gyermek helyett (Béres et al., 2025). A pénzügyi viselkedés formálásában nem az egyes technikák – pl. zsebpénz típusa – hanem a támogató, következetes szülői környezet a döntő tényező (Webley & Nyhus, 2013). A zsebpénz összege az életkor előrehaladtával növekszik és

ezzel párhuzamosan a gyermekek egyre önállóbb vásárlási döntéseket hoznak (Gotwald, 2023). A zsebpénz gyakran rejtett szülői kontroll eszköze, mivel kis összegű és célhoz kötött, így a fiataloknak további kiadásokhoz újra pénzt kell kérniük, amit sokan megaláznak élnék meg. Ez erős motivációt jelent a munkavállalásra, amelyet a fiatalok elsősorban az anyagi függetlenség és az önállóság iránti igény miatt lépnek meg (Egyed, 2019).

A zsebpénz fontos informális tanulási eszköz. A pénzügyi oktatás hatékonyságát jelentősen növelné, ha a formális iskolai tananyag gyakorlati pénzkezelési tapasztalatokra épülne (Lewis & Scott, 2000). Pedagógusok körében végzett empirikus vizsgálat azt igazolta, hogy a tanárok többsége pozitívan értékeli a zsebpénz nevelési hatásait, ezek összhangban vannak a pénzügyi tudatosság fejlesztésének céljaival (Béres et al., 2024). A zsebpénz fontos szokásformáló eszköz is, de hatásai csak tudatos szülői irányítással és a pénzügyi nevelést egészségneveléssel összekapcsoló programokkal érvényesülhetnek hosszú távon (Gotwald, 2023). A tanulók pénzügyi magatartásának javításához nem elegendő csak az ismeretátadás, hanem a családi szocializáció és az életmódbeli attitűdök tudatos alakítása is elengedhetetlen (Trixsiana & Lestari, 2024).

Különböző kultúrákban jelentősen eltérőek a pénzadási és felhasználási szokások. Olasz serdülők körében a csak szükség esetén, kérésre adott alacsony összegű pénz védőfaktoroként működik, és csökkentő több kockázatos viselkedés előfordulását. Ennek oka, hogy a pénzkérés kommunikációt, indoklást és felelősségérzetet vált ki a szülő-gyermek kapcsolatban (Lozza et al., 2023). Azok a brit fiatalok, akik gyermekkorukban rendszeresen kaptak zsebpénzt, szignifikánsan jobb gazdasági ismeretekkel rendelkeztek, mint azok, akik ritkán vagy egyáltalán nem kaptak (Lewis & Scott, 2000). Amerikai fiatalok jövedelmük döntő részét szórakozásra, ruházkodásra és személyes fogyasztásra költik, miközben a megtakarítás aránya alacsony. Jelentős nemi különbségek mutatkoznak, a fiúk kevesebbet költenek ruházkodásra és kevesebbet takarítanak meg, mint a lányok (Alhabeeb, 1996). Japánban a zsebpénz az egyéni autonómiát és a fair viszonyokat erősíti, míg Koreában és Vietnámban inkább a kölcsönösségre és kapcsolatápolásra épülő gyakorlatok dominálnak. Kínában a zsebpénz gyakran a családi gazdálkodás része marad, ami feszültségekkel, de egyben alkalmazkodással járó fejlődési folyamatot eredményez a gyermekeknél (Takahashi et al., 2016). A pénzügyi műveltség hatása nemenként eltérő, míg a férfiaknál a rendszeres zsebpénz a legerősebb tényező, a nőknél a rendszeres és szükség szerinti juttatás kombinációja mutatja a legnagyobb pozitív kapcsolatot. Emiatt elengedhetetlen a nemi különbségek figyelembevétele a zsebpénz adásának módja és rendszeressége tekintetében (Yamane et al., 2024).

A középiskolák utolsó éveiben tanulók már gyakorlatilag felnőtt embereknek tekinthetők, akiknek a pénzkezelése már teljesen önálló. Saját igényeik kielégítésére már nem elegendők a szüleiktől kapott források, azokat saját első jövedelmeikből egészítik ki. Ezen jövedelmek megszerzéséhez az első munkahelyek megtalálása sokszor nem egyszerű feladat, sok buktatón kell sikeresen túljutni egy időben, helyben, érdekességben és jövedelemszintben is megfelelő állás megtalálásához.

Az OECD 2022. évi PISA (Programme for International Student Assessment – Nemzetközi tanulói teljesítménymérés program) jelentése szerint a tanulás melletti munkavégzés széles körben elterjedt, de országspecifikus jelenség és nagymértékben hozzájárulhat a későbbi munkaerőpiaci sikerhez, túlzott terhelés esetén azonban rontja a tanulási eredményeket (OECD, 2024b). A serdülőkori részmunkaidős munka összefügg a későbbi stabilabb foglalkoztatással és egyes esetekben magasabb felnőttkori keresettel. A pozitív hatások különösen erősek hátrányos helyzetű fiataloknál, ahol a diákmunkát kompenzáló mechanizmusként értelmezik. Ugyanakkor nem önmagában a munkavégzés ténye a döntő, hanem annak minősége, intenzitása és tanulási értéke (Covacevich et al., 2021). A korai munkatapasztalat készségeket, önbizalmat és munkaerőpiaci információkat ad a fiataloknak. A serdülőkori munkavállalás hatékony társadalmi védőfaktor a fiatal felnőttkori kirekesztődés ellen, különösen a sérülékeny fiatalok esetében (Ballo et al., 2022). A jobb minőségű iskolás kori munkahelyek növelik annak esélyét, hogy az egyén felnőttkorában is hasonlóan jó minőségű állásokban dolgozzon. Nem a munkavégzés mennyisége, hanem a

munka minősége a döntő, mivel a túlzottan stresszes vagy alacsony minőségű tinédzsermunka hosszú távon is kedvezőtlen pályákat konzerválhat (Staff & Mortimer, 2024). A serdülőkori munkavállalás nem pusztán fogyasztási célú lehet, hanem strukturális szerepet is játszhat a családok anyagi stabilitásának fenntartásában, különösen sérülékeny társadalmi csoportokban (Herbst-Debby et al., 2023).

Megállapítható, hogy az iskolai tanulmányok melletti nem túlzott mértékű munkavégzés sok szempontból előnyös a fiatalok számára. A munkaerőpiaci tapasztalatok a jövedelemszerzés és a magabiztosság növelése mellett a családok költségvetésére is jótékony hatással vannak. Kérdés azonban, hogy valamennyi tanulónak azonos esélyei vannak minőségi munkalehetőségekhez és versenyképes jövedelemhez való hozzáférésre hazánkban?

Magyarországon a bér alakulása területileg erősen differenciált, ez a különbség összefügg a kelet–nyugati gazdasági megosztottsággal. Nyugat-Magyarországon a bérszínvonal magasabb, Kelet-Magyarországon ezzel szemben alacsonyabb bérhányad és nagyobb jövedelmi kiszolgáltatottság figyelhető meg (Kónya et al., 2021). A 2008-as és a 2020-as válság egyaránt erősítette Magyarország keleti és nyugati fele közötti különbségeket, de eltérő mechanizmusokon keresztül. Nyugat-Magyarországon a válságok hatása gyorsabban jelent meg, ugyanakkor a kilábalás is gyorsabb és stabilabb volt. Ezzel szemben Kelet-Magyarországon a válságok hosszabb távon konzerválták a kedvezőtlen helyzetet, különösen az alacsonyabb képzettségű munkaerő dominanciája miatt (Fekete-Fábián & Jánosi, 2022). Tartós és jelentős bérkülönbség húzódik Magyarország nyugati és keleti fele között, amely elsősorban a gazdasági szerkezet és a munkaerő-összetétel eltéréseiből fakad. A keleti régiókban a bérhátrány jelentős része területi hatásként jelenik meg, vagyis azonos végzettség és munkakör mellett is alacsonyabb bérek jellemzőek (Czaller & Nemes-Nagy, 2024). A Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében szakmai képzésben tanuló nappali tagozatos fiatalok jelentős része nem a jelenleg tanult szakmában képzei el a jövőjét. Különösen a szakmunkás képzésben részt vevő fiatalokra jellemző az erős külföldi munkavállalási szándék, míg a magasabb végzettségű technikai tanulók inkább belföldön terveznek elhelyezkedni. A tanulók irreálisan magas bérigényeket fogalmazznak meg, ami fordítottan arányos az iskolai végzettséggel (Greutter et al., 2022).

A fiatalok, főleg az iskolapadból az életbe frissen kilépők számára a gyakorlati pénzügyi ismeretek mára már alapvető szükségletek. Ezek nélkül az élet szinte valamennyi területén nehézkes a boldogulás. A tudatos pénzkezelés részei a tervezett, biztonságot nyújtó megtakarítások is. Vajon a végzős középiskolások rendelkeznek megfelelő pénzügyi ismeretekkel és pénzkezelésük során számolnak a megtakarításokkal is?

A megtakarítási szokások már serdülőkorban kialakulnak, és erősen meghatározzák a fiatal felnőttkori pénzügyi viselkedést. Azok a serdülők, akiknek volt saját megtakarítási számlájuk, közel kétszer nagyobb eséllyel rendelkeznek megtakarítással fiatal felnőttként, függetlenül a jövedelemtől. A megtakarítás egyik legfontosabb oka nem a munkajövedelem, hanem a családi minták és a szülői példamutatás (Friedline et al., 2011). A megtakarítás fő okai között kiemelkedik a célorientáltság és a tudatos költekezés, amit jól jelez, hogy a diákok többsége vásárlás előtt mérlegeli a szükségességet és összehasonlíttja az árakat. A megtakarítása nem elsősorban jövedelmi kérdés, hanem tanult viselkedés, amelyet a pénzügyi tudás, a családi környezet és a jövőorientált gondolkodás alakít (Aleño et al., 2025). A fiatalok megtakarítási viselkedése alapvetően tanult magatartás, amely már gyermek- és serdülőkorban, elsősorban a családi környezetben formálódik. A megtakarítási szokásokat sokkal inkább a szocializáció minősége, a szülői bizalom és a pénzügyi attitűdök, mintsem a tényleges jövedelmi helyzet határozza meg (Csiszárik-Kocsir, 2022). A fiatalabb korcsoportokban gyakori a megtakarítás hiánya, amit elsősorban a mának élés, az impulzív költekezés és a vágyak elhalasztásának nehézsége magyaráz. Azok a fiatalok, akik nem tűznek ki pénzügyi célokat, illetve nem kötnek össze célokat megtakarítással, lényegesen sérülékenyebbek pénzügyi szempontból (Németh, Zsótér & Béres, 2020). A fiatalok gyakran alulbecsülik a megtakarítás hosszú távú előnyeit, ezért kulcsfeladat a jövőorientált gondolkodás és a pénzügyi önhatékonyság erősítése (Mancone et al., 2024).

A megtakarítási szokások Európában elsősorban a pénzügyi kultúra szintjétől és az oktatási környezettől függenek, így a fiatalok megtakarítása inkább tanult viselkedés és attitűd, amelyet a következetes oktatási programok és a pénzügyi tudatosság korai fejlesztése alapoz meg (Kovács & Pásztor, 2022). Azokban az országokban a legerősebb a tanulók pénzügyi műveltsége, ahol a pénzügyi nevelés korai, kötelező, tantervbe ágyazott és rendszerszerű, míg az alkalmi vagy fakultatív megoldások nem képesek érdemben csökkenteni a társadalmi különbségeket (Cannistrà et al., 2022). A pénzügyi nevelés Magyarországon elsősorban az egyéni takarékoskodásra, pénzügyi tudatosságra és önismeretre koncentrál (Németh, Vargha & Béres, 2020). A tanárok döntő többsége a pénzügyi nevelésben a költségvetés készítését és a biztonsági okokból történő takarékoskodást hangsúlyozza, így a fiatalok megtakarításának fő oka nem a tudatos vagyonepítés, hanem a kiszámíthatóság iránti igény (Németh et al., 2022). A Z generáció, azaz az 1995–2010 között született korosztály megtakarítási szokásait már inkább a digitális lehetőségek, az önállóság iránti igény és a hozamkeresés, mintsem a hagyományos óvatossági motivációk határozzák meg. A megtakarított pénzt gyakran kockázatosabb eszközökbe fektetik, a digitális és fintech megoldások megkönnyítik a befektetést, ugyanakkor a pénzügyi tudás szintjük gyakran nem elégséges a vállalt kockázatokhoz (Pintér et al., 2021). A pénzügyi műveltség fejlesztéséhez korai, kötelező, digitális fókuszú és gyakorlatorientált oktatásra, valamint a családi pénzügyi szocializáció erősítésére van szükség (OECD, 2024a).

A felelős pénzügyi magatartás kialakításához nem elegendő a tudás vagy az önbizalom fejlesztése, tudatos családi kommunikációra és a szándékokat támogató környezetre is szükség van (Agnew & Sotardi, 2025). A magyar középiskolások pénzügyi ismereteiket elsősorban szüleiktől, családjuktól, barátaiktól, másodsorban az internetről, online forrásokból szerzik. Az iskolai tanórak csak harmadik ismeretszerzési forrás számukra (Kovács Z. et al., 2021). A pénzügyi tudás szorosan összefügg a hosszú távú gondolkodással, a pénzügyi tervezés fontosságának felismerésével és a pénzügyekhez való pozitív attitűddel, míg az érdektelenség gyengébb teljesítménnyel jár (Kovács P. et al., 2021). A magasabb pénzügyi műveltség és a problémaközpontú megközelítés együtt jár a felelősebb pénzügyi döntésekkel (Levinsson et al., 2025). A társadalmi-, gazdasági háttér meghatározó tényező, a hátrányos helyzetű tanulók átlagosan egy teljes tudásszinttel maradnak el előnyösebb helyzetű társaiktól (OECD, 2020). A pénzügyi ismeretek hiánya sok esetben korlátozza a háztartások pénzügyi döntéseit. Ennek megoldása sürgető társadalmi érdek (Horváthné Kókény & Széles, 2014). Az öngondoskodási döntéseket a kognitív torzítások (halogatás, veszteségkerülés, status quo torzítás) erősen befolyásolják (Bencsik & Pataki, 2024).

A hazai és nemzetközi szakirodalomban az elmúlt években növekvő figyelem irányult a fiatalok pénzügyi kultúrájára és pénzügyi ismereteire, ugyanakkor a középiskolás korosztály megtakarítási szokásainak részletes, empirikus feltárása továbbra is korlátozott. A kutatások döntő többsége a pénzügyi tudás szintjét, az attitűdöket és az alapvető pénzügyi fogalmak ismeretét vizsgálja, miközben a pénzforrásaik, gyakorlati pénzügyi megtakarítási szokásaik csak kiegészítő információkként jelennek meg. Nem ismert továbbá, hogy az iskolatípus vagy a regionális különbségek milyen mértékben befolyásolják a középiskolások pénzszerzési és megtakarítási döntéseit. Ezt az ismerethiányt enyhíthetik tanulmányunk következtetései.

Eredmények

Az elemzés alapját képező primer, kvantitatív kutatás 2024-ben történt, Google Form online kérdőív használatával. A kutatás célcsoportjai a 2024. évben végzős évfolyamon tanuló nappali tagozatos középiskolás tanulók voltak. A kérdőívet elektronikus úton küldtük meg Magyarországon valamennyi közoktatási intézményének vezetőjéhez és valamennyi szakképzési centrum főigazgatójához. A kutatási felkérésben kértük, hogy az összes nappali tagozatos végzős tanulójukhoz juttassák el a kérdőívet. Ennek megtörténte nem volt utólag ellenőrizhető a kérdőív anonimitása miatt, mivel személyes adatokra nem kérdeztünk rá. A kérdőív valamennyi kérdésére kötelező választ vártunk, így részleges kitöltés nem volt lehetséges. A kutatás zárásáig

Magyarország teljes területéről 1611 darab olyan kitöltött kérdőív érkezett vissza, amelyek hibátlanok, teljesekek és feldolgozhatóak voltak. Ez a 2024-ben végzős középiskolások kb. 4%-ának felelt meg.

A kutatás célsokasága reprezentatív volt, azonban a visszaérkező válaszok reprezentativitása a végzős középiskolások demográfiai adatainak hiányos statisztikai elérhetősége miatt nem volt igazolható. A nem reprezentatív eredmények a nagyszámú hiánytalan válasz miatt azonban jól közelítenek a valósághoz. Az eredmények feldolgozásához alap statisztikai módszereket, főleg gyakorisági és megoszlási viszonyszámokat használtunk, mert ezek jól értelmezhető válaszokat eredményeztek kutatási kérdéseinkre.

A kutatáshoz használt kérdőív kidolgozása során figyelembe kellett venni, hogy a szakképzési rendszer a 2020/2021. tanévtől átalakult és az oktatási intézmények már az új rendszer szerint indítottak technikumi és szakképző osztályokat felmenő jelleggel. A végzős tanulók között azonban voltak ekkor még a régi rendszer szerinti osztályokban végzők is. A problémát fokozta, hogy a közoktatásban néhány képzésnél megmaradtak a régi megnevezések is. Amiatt, hogy ezek a kérdőív kitöltésénél ne okozzanak félreértést, valamennyi régi és új iskolatípust feltüntettük a válaszok között. Így például, aki szakgimnáziumi osztályban tanult, de az oktatási intézménye már a technikum nevet viselte sem jöhetett zavarba a kitöltés során. A kérdőív adatainak kiértékelése során a pontosabb eredmények érdekében adatösszevonásokat alkalmaztunk az iskolatípus kategóriák között az átalakítások függvényében. Így három alap kategóriára egyszerűsítettük az iskolatípusokat: (1) gimnáziumok, (2) érettségit és szakmát is adó középiskolák (szakgimnázium, technikum), amelyekre technikumként hivatkozunk és (3) kizárólag szakmát adó középiskolák (szakközépiskola, szakiskola, szakképző iskola), amelyekre szakiskolaként hivatkozunk.

A vizsgált Észak és Alföld nagyrégiót az egyértelműség kedvéért a továbbiakban keleti nagyrégióknak, a Dunántúl nagyrégiót pedig nyugati nagyrégióknak fogjuk nevezni elemzésünkben. Az 1. táblázatban a két nagyrégióból visszaérkezett hibátlan, teljes és feldolgozható kutatási kérdőívek számának megoszlása látható tervezési-statisztikai régió (NUTS 2), nagyrégió (NUTS 1) és iskolatípusonkénti bontásban. Az elemzések ezek felhasználásával történtek.

1. táblázat: A válaszok megoszlása tervezési-statisztikai régiók, nagyrégiók és iskolatípusok szerinti bontásban (db)

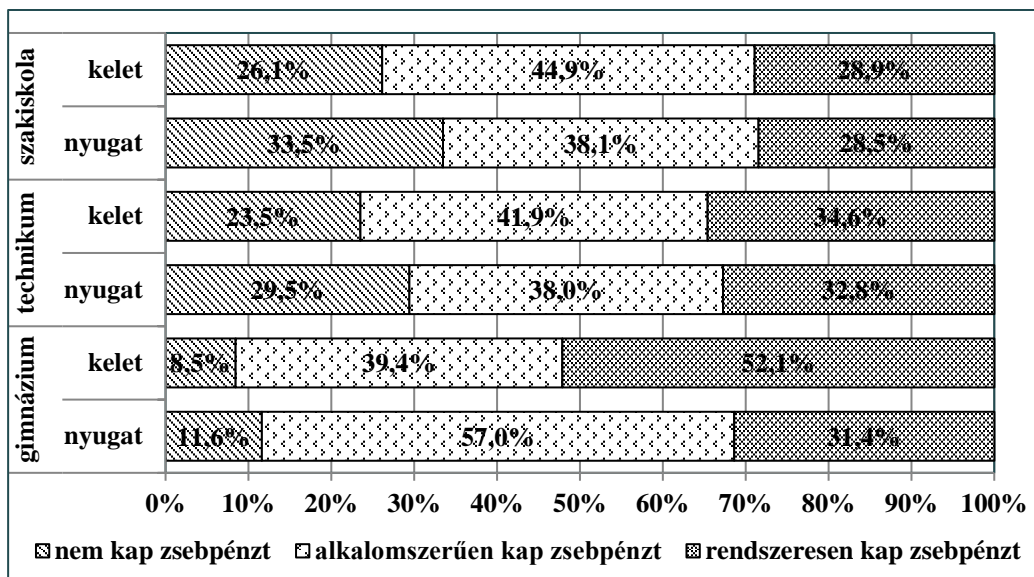
Table 1: Number of responses by planning and statistical regions, macro-regions, and school types

	gimnázium	technikum	szakiskola	Összesen
Nyugat-Dunántúl	24	137	119	280
Közép-Dunántúl	51	184	97	332
Dél-Dunántúl	11	8	23	42
Nyugat	86	329	239	654
Dél-Alföld	39	140	102	281
Észak-Alföld	22	133	161	316
Észak-Magyarország	10	33	4	47
Kelet	71	306	267	644
Összesen	157	635	506	1298

Forrás: saját szerkesztés

Az 1. ábrán a végzős középiskolások zsebpénz forrásainak megoszlási arányai olvashatók iskolatípusonkénti és kelet-nyugat bontásban. A kutatási kérdőív „*Kap-e Ön zsebpénzt, amit bármire elkölthet?*” kérdésére adott három lehetséges válasz (nem kapok zsebpénzt,

alkalomszerűen kapok zsebpénzt, illetve, rendszeresen kapok zsebpénzt) megoszlása látható az ábrán.

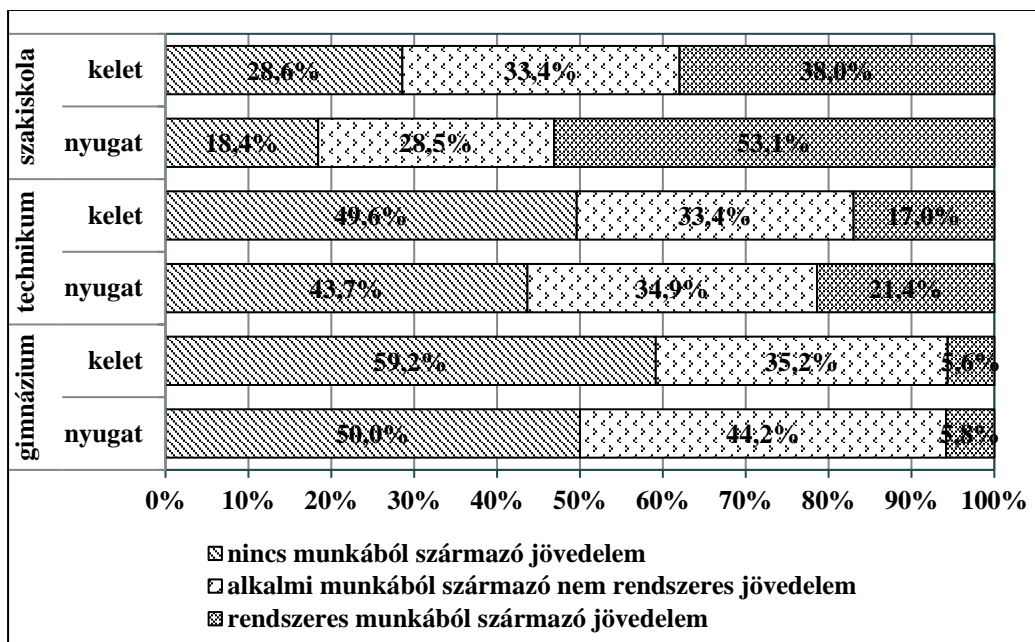
1. ábra: A zsebpénz források megoszlási arányai iskolatispusok és nagyrégiók szerint (%)
Figure 1: Distribution of pocket money sources by school types and macro-regions (%)

Forrás: saját számítás

Az adatokból kiolvasható, hogy a keleti nagyrégióban élő fiatalok valamennyi iskolatispus esetében némileg nagyobb arányban kapnak zsebpénzt a nyugati régióban élő társaiknál. Ez különösen a keleti régió gimnazistái esetén feltűnő, ahol a tanulóknak több, mint fele kap rendszeresen zsebpénzt és csak 8,5%-ük nem kap egyáltalán. A nyugati régió gimnazistái esetében kiugró arányt képvisel az alkalomszerűen kapott zsebpénz.

Iskolatispusonként erőteljesebb különbségeket láthatunk. A szakiskolások kapnak a legkisebb arányban zsebpénzt: a keleti régióban 26,1%, a nyugati régióban pedig egyharmaduk nem kap egyáltalán és ettől csak kevéssé térnek el a technikumban tanuló társaik zsebpénz forrásai. Összesítve, az alkalomszerűen és rendszeresen a gimnazisták kapnak a legnagyobb arányban zsebpénzt.

A 2. ábrán a végzős középiskolások saját jövedelemforrásainak megoszlási arányai láthatók iskolatispusonkénti és kelet-nyugat bontásban. Itt a kutatási kérdőív „Van Önnek munkából származó jövedelme?” kérdésre adott három lehetséges válasz (nincs munkából származó jövedelem, alkalmi munkából származó nem rendszeres jövedelemmel rendelkezem, illetve rendszeres munkából származó jövedelemmel rendelkezem) megoszlása található az ábrán.

2. ábra: A saját jövedelem megoszlási arányai iskolatípusok és nagyrégiók szerint (%)
 Figure 2: Distribution of own income by school types and macro-regions (%)

Forrás: saját számítás

Az ábra adataiból kiolvasható, hogy a keleti régióban élő tanulók valamennyi iskolatípus esetében kisebb arányban rendelkeznek munkából származó jövedelemmel. Rendszeres jövedelem minden iskolatípus esetében a nyugati fiataloknál mutat nagyobb arányt, bár a gimnazisták esetében az eltérés igen csekély. A szakiskolások rendszeres jövedelme mindenhol jelentősen magasabb, mint a technikumba járóké, a gimnazistáknak pedig csak a töredéke jut rendszeres jövedelemhez mindkét országrészben. Kiemelkedő arányt képviselnek a nyugati régió szakiskolásai, akiknek több, mint a fele rendelkezik rendszeres jövedelemmel. A gimnazisták rendszeres jövedelmének megoszlási aránya mindkét régióban nagyon alacsony, és a keleti gimnazisták közel 60%-ának, a nyugati régióban élők 50%-ának nincs semmilyen munkajövedelme.

E két adatsor elemzése után első kutatási kérdésünkre egyértelmű választ tudunk adni. Az ország keleti és nyugati felében élő fiatalok pénzforrásaiban vannak eltérések. Ezek országrészenként és iskolatípusonként is kimutathatók.

A keleti régióban élő végzős középiskolások nagyobb arányban kapnak zsebpénzt, mint nyugati társaik, ezzel párhuzamosan azonban kisebb arányban rendelkeznek rendszeres jövedelemmel iskolai tevékenységük mellett végzett munkából. A szakiskolások minkét országrészben kevesebben kapnak zsebpénzt, mint egyéb iskolatípusban tanulók társaik, azonban szintén mindkét országrészben jóval nagyobb arányban rendelkeznek önálló, rendszeres jövedelemmel.

Az adatbázis háttér-elemzéseiből az is megállapítható volt, hogy valamilyen forrással minden középiskolás rendelkezik. Akik kevesebb zsebpénzt kapnak, azok magasabb munkajövedelemmel rendelkeznek és fordítva, a kevesebb jövedelműek általában több zsebpénzt kapnak. A kettő közti ok-okozati összefüggés az adatokból nem leolvasható. Az, hogy azért dolgoznak-e többet, mert nem kapnak zsebpénzt, vagy az, hogy azért kapnak több zsebpénzt, mert nincs egyéb bevételük csak egy további, kvalitatív vizsgálatl lenne pontosan megállapítható.

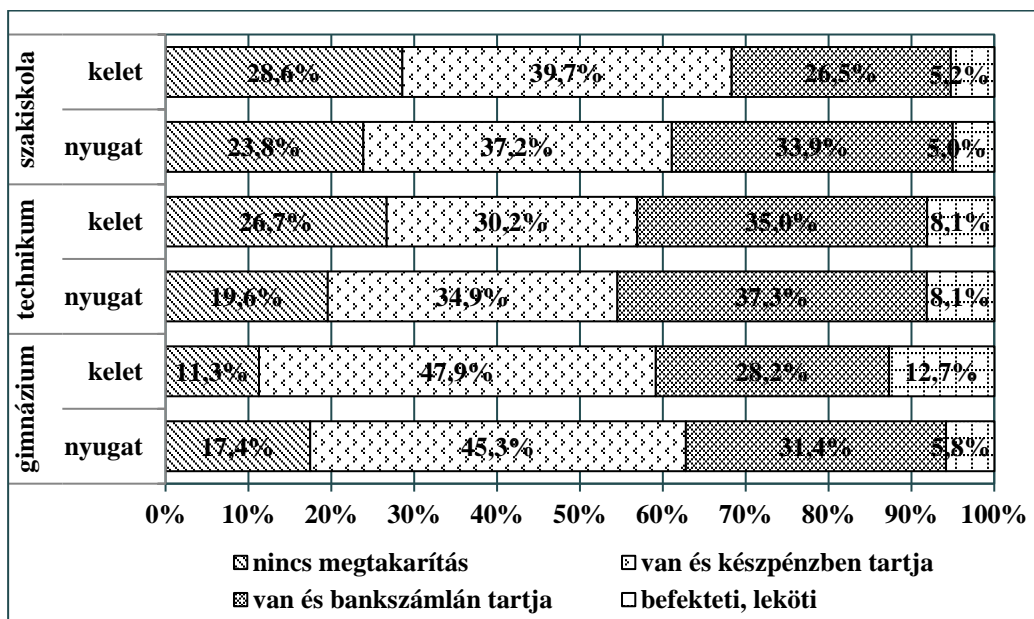
A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) munkanélküliségi statisztikáit megvizsgálva 2024. év végén a munkanélküliségi ráta a keleti nagyrégióban 6,1% volt, míg a nyugati nagyrégióban 4,1% (KSH, 2026a), vagyis keleten másfélszer akkora volt a munkanélküliség, mint nyugaton. A KSH teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó átlagkereseti adatait elemezve a bruttó átlagbér

2024 végén a keleti nagyrégióban 534.261 Ft volt, míg a nyugati nagyrégióban 604.193 Ft (KSH, 2026b). Ez alapján keleten a nyugati bruttó bér 88%-ának felelt meg a bruttó átlagkereset. Végül a KSH egy főre jutó nettó jövedelem adatait összehasonlítva 2024. évben az egy főre jutó nettó havi átlagjövedelem a keleti nagyrégióban 202.570 Ft volt, míg a nyugati nagyrégióban 225.264 Ft (KSH, 2026c), vagyis keleten a nyugati összeg 90%-a.

A fenti adatokból második kutatási kérdésünkre is választ adhatunk: Az ország keleti és nyugati felében élő fiatalok pénzforrásaiban meglévő eltérések nem hozhatók egyértelműen összefüggésbe az ország keleti és nyugati felének jövedelmi és foglalkoztatási viszonyaival.

A keleti nagyrégióban alacsonyabbak az átlag bruttó bérek és az egy főre eső nettó jövedelmek, ezek mellett másfélszer magasabb a munkanélküliség, mint a nyugati nagyrégióban. Ennek ellenére a keleti nagyrégióban minden iskolatípusban többen kapnak zsebpénzt és kevesebben nem kapnak, mint nyugaton. A kisebb jövedelmek elvileg ennek pont az ellenkezőjét eredményeznék. További egyértelműsítő vizsgálatokat a zsebpénz pontos összegének ismeretében lehetne lefolytatni. Bár keleten több fiatal nem rendelkezik munkából származó jövedelemmel, mint nyugaton, azonban a munkanélküliségi különbségeknél szerényebbek ezek a különbségek, így a két adat szintén nem igazolja a vizsgálat eredményeként megkapott különbségeket.

A 3. ábra a végzős középiskolások pénzkezelési szokásainak a megoszlási arányait tartalmazza. Ezek a kutatási kérdőív „Ha van Önnek megtakarítása, azt általában hol tartja? Kérem, a legjellemzőbbet jelölje!” kérdésére adott válaszok megoszlása alapján kalkulált értékek.

3. ábra: Pénzkezelési szokások megoszlási arányai iskolatípusok és nagyrégiók szerint (%)
Figure 3: Distribution of money management habits by school types and macro-regions (%)

Forrás: saját számítás

Az ábrán azonnal feltűnik, hogy a fiatalok iskolatípusától és országrésztől függetlenül nagyon nagy arányban, átlagosan 70% felett tartják megtakarításaikat likvid formában, készpénzben vagy bankszámlán lekötés nélkül. Itt iskolatípusonként nincsenek nagy eltérések az adatokban, a keleti gimnazisták tudatos befektetési aránya és legkisebb megtakarítás nélküli aránya talán az egyetlen jelentősen különböző adatsor, nyugati társaikhoz képest.

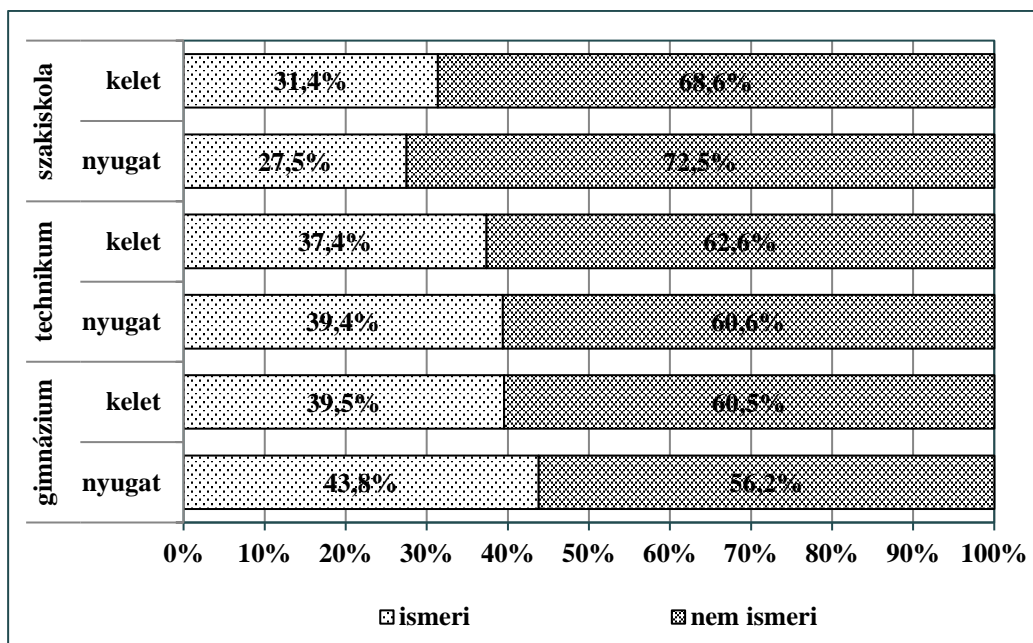
A pénzkezelési szokások elemzése után harmadik kutatási kérdésünkre is választ tudunk adni. Az ország keleti és nyugati felében élő fiatalok megtakarítási és pénzkezelési szokásaiban vannak

eltérések, amelyek országrészenként és iskolatípusonként is kimutathatóak, azonban az eltérések nem jelentősek.

A fiatalok nagyrészt mindenhol likvid eszközökben tartják megtakarításaikat, a gimnazisták mindkét országrészben főleg készpénzben. A szakiskolások és technikumba járók országrészenként azonosan alacsony mértékben tudatos befektetők, míg a keleti gimnazisták jóval tudatosabbak ebben nyugati társaiknál.

Az elemzés alapját képező 2024-es primer kutatás alapcélként a végzős középiskolások gyakorlati pénzügyi ismereteit vizsgálta húszt, mindenki számára elérhető konkrét pénzügyi termék ismertségén keresztül. A vizsgált termékek között voltak alapvető banki termékek, hitel termékek, rövid és hosszú távú megtakarítási konstrukciók, különböző biztosítások és pénztári termékek. Voltak köztük államilag támogatott és nem támogatott konstrukciók is. Ismertségükre a „Mennyire ismeri az alábbi pénzügyi öngondoskodási formákat?” kérdéssel kérdeztünk rá termékenként. Három lehetséges válasz közül választhattak a tanulók: (1) Sosem hallottam róla, (2) Hallottam már róla, de nem ismerem a működését, (3) Pontosan ismerem a működését. A válaszok a kitöltők saját megítélése szerinti véleményei voltak. Az eredmények alapján a gyakorlati termékismeretüket egy pontrendszerben összesítettük, ahol minden terméket azonos súllyal vettünk figyelembe. Az (1) és (2) válasz nem ért pontot, minden (3) válaszáért egy pont járt, ezt tekintettük csak termékismeretnek. Az így számított pontokból következtettünk a gyakorlati pénzügyi ismeretekre egy százalékos arány felállításával. Ez akár személyenként is megtehető, de sokkal pontosabb képet alkottak bizonyos csoportok kumulált arányszámairól. Ezzel összehasonlíthatóvá vált iskolatípusonként, lakhely és egyéb szempontok alapján is a tanulók gyakorlati pénzügyi tudása.

A 4. ábra a végzős középiskolások gyakorlati termékismeretének megoszlási arányait tartalmazza iskolatípusonként és országrészenként.

4. ábra: Gyakorlati termékismeretek megoszlási arányai iskolatípusok és nagyrégiók szerint (%)

Figure 4: Distribution of product knowledge by school types and macro-regions (%)

Forrás: saját számítás

Az ábrán szembevetve, hogy iskolatípusonként csak minimális eltérések vannak a keleti és nyugati nagyrégiók között. Jelentősebb eltérések csak a szakiskolások és az egyéb iskolatípusok tanulóinak termékismeretei között fedezhetők fel, sajnos a szakiskolások gyengébb termékismeretei mindkét régióban jellemzőek. A legmagasabb terméktudással a nyugati gimnazisták rendelkeznek, míg a legalacsonyabbal a szintén nyugati szakiskolások.

A gyakorlati pénzügyi ismeretek vizsgálatainak az eredményei alapján választ tudunk adni negyedik kutatási kérdésünkre is. Az ország keleti és nyugati felében élő fiatalok megtakarítási és pénzkezelési szokásaiban való eltéréseket nem okozhatják a gyakorlati pénzügyi ismereteinek a különbségei, mivel azokban ország részenként minimálisak az eltérések.

Az ország keleti és nyugati felében élő fiatalok megtakarítási és pénzkezelési szokásaiban lévő eltérések más, a kutatásban nem érintett okokra vezethetők vissza. Ezek mögött valószínűsíthetően a szakirodalomban megismert eltérő családi háttér, a kulturális különbségek, esetleg a jövedelmi különbségek állhatnak. A valós okok feltárására további kvalitatív vizsgálatokra lenne szükség. Fontos azonban megjegyezni, hogy a pénzügyi ismeretek azonossága mögött biztosan szerepet játszik az oktatás országosan azonos színvonala, ez biztosan nem okoz pénzkezelési különbségeket.

Összegzés

A kutatási adatok elemzése során egyértelműen kiderült, hogy a végzős középiskolások fiatal felnőttként már önálló pénzkezelési gyakorlattal rendelkeznek, megvannak a saját pénzforrásaik és saját maguk hozzák meg döntéseiket azok felhasználásáról az ország keleti és nyugati részében egyaránt. A pénzszerezési és pénzkezelési gyakorlatukban vannak különbségeik, azonban ezeket nem igazolják a Magyarország keleti és nyugati nagyrégió közti gazdasági, foglalkoztatási és bérkülönbségek, ezek között nincs kimutatható egyenes kapcsolat.

Minden tanuló rendelkezik pénzforrásokkal, akinek több a zsebpénze, az nem, vagy csak keveset dolgozik tanulás mellett, akinek kevesebb a zsebpénze, az több munkát vállal. Ezzel gyakorlatilag kiegyenlítődnek a pénzforrásaik. Érdekes eredménye az elemzésnek, hogy az elvileg gazdaságilag fejletlenebb keleti nagyrégióban, ahol alacsonyabbak a bérek és nagyobb a munkanélküliség, több gyermek kap rendszeresen zsebpénzt, mint a nyugati nagyrégióban, és a tanulás melletti munkát végzők aránya is kevesebb. Ennek mélyebb okait az adatok elemzése nem tárta fel.

A fiatalok pénzügyi ismeretei nem egységesek, ennek különbségei jól kimutathatóak. A pénzügyi műveltség és pénzügyi tudatosság közötti különbségek azonban nem területileg húzódnak meg, hanem iskolatípusonként. A szakiskolákban tanulók pénzügyi tudása országsszerte gyengébb technikai és gimnáziumi társaiknál. Az egységes tudás az oktatás országosan egységes színvonalát is megmutatja. A vizsgálatunk tapasztalatai alapján a szakiskolai pénzügyi oktatást mindenhol fejleszteni kellene.

A kialakult önálló pénzkezelési gyakorlatnak a megtakarítási és befektetési lehetőségek kihasználása sehol nem része. A tanulóknak vannak tartalékaik, de azokat nagyrégióként és iskolatípusonként is egységesen döntő többségben likvid eszközökben tartják, a megtakarított pénzüket nem termel kamatot és nem kerül befektetésre sem. Erre pedig nagyon egyszerűen lehetőség lenne akár egy megtakarítási számla vagy egy bankszámlán történő lekötés segítségével. Ezt a fajta pénzszerezési lehetőséget a végzős középiskolások számára még kiaknázatlan.

Az eredményeket összefoglalva kimondható, hogy az ország keleti és nyugati felében élő végzős középiskolások pénzforrásaiban vannak különbségek, de összességében minden fiatal hozzájut a saját igényeinek kielégítéséhez szükséges forrásokhoz. A különbségeket nem a két nagyrégió közötti gazdasági különbségek okozzák. A tanulók pénzügyi tudása egységes, de iskolatípusonként mindkét régióban kimutathatóak azonos eltérések. A fiatalok önálló pénzkezelésének még nem része a tudatos takarékoskodás és a megtakarítások befektetése, így ezek hozamai nem gyarapítják megtakarításaikat.

Irodalomjegyzék

- Agnew, S., & Sotardi, V. A. (2025). Family financial socialisation and its impact on financial confidence, intentions, and behaviours among New Zealand adolescents. *Journal of Family and Economic Issues*, 46(1), 246–258. <https://doi.org/10.1007/s10834-024-09990-8>
- Aleño, S. M., Basañes, K. H., Dios, F. A. R. D., & Bacatan, J. (2025). Social influence and financial literacy as predictors of savings behavior among junior high school students. *European Journal of Economic and Financial Research*, 8(8), 1910. <https://doi.org/10.46827/ejefr.v8i8.1910>
- Alhabeeb, M. J. (1996). Teenagers' money, discretionary spending and saving. *Financial Counseling and Planning, Volume 7*, 123–132.
- Ballo, J. G., Heglum, M. A., Nilsen, W., & Bernstrøm, V. H. (2022). Can adolescent work experience protect vulnerable youth? A population wide longitudinal study of young adults not in education, employment or training (NEET). *Journal of Education and Work*, 35(5), 502–520. <https://doi.org/10.1080/13639080.2022.2099534>
- Bencsik, G., & Pataki, L. (2024). Az öngondoskodás szerepe a hazai nyugdíjrendszer fenntarthatóságában. *Gazdaság és Társadalom*, 17(1), 69–96. <https://doi.org/10.21637/GT.2024.1.04>
- Béres, D., Mészáros, A., Deák-Zsótér, B., Csordás, G., & Németh, E. (2025). Zsebpénz és pénzügyi kultúra. *Kultúra és Közösség*, 16(1), 77–89. <https://doi.org/10.35402/kek.2025.1.10>
- Béres, D., Mészáros, A., Hanák, Zs. & Németh E. (2024). The role of pocket money in the financial socialization of young people. *International Journal of Business and Society*, 25(3), 1253–1272. <https://doi.org/10.33736/ijbs.8578.2024>
- Cannistrà, M., Agasisti, T., Amagir, A., Poder, K., Holz, O., Vartiak, L., & De Witte, K. (2022). A comparative analysis of financial literacy levels and initiatives among students in five European countries. *Research in Comparative and International Education*, 17(2), 246–280. <https://doi.org/10.1177/17454999211066183>
- Covacevich, C., Mann, A., Santos, C., & Champaud, J. (2021). *Indicators of teenage career readiness: An analysis of longitudinal data from eight countries* (OECD Education Working Papers No. 258.). <https://doi.org/10.1787/cec854f8-en>
- Czaller, L., & Nemes-Nagy, J. (2024). A magyarországi területi bérkülönbségek összetevői. *Területi Statisztika*, 64(3), 380–408. <https://doi.org/10.15196/TS640305>
- Csiszárík-Kocsir, Á. (2022). Az egyéni pénzügyi döntéseket determináló szocializáció a pénzügyi műveltség aspektusából. *Pénzügyi Szemle = Public Finance Quarterly*, 67(4), 577–594. <https://doi.org/10.35551/PSZ.2022.4.6>
- Egyed, S. (2019). How income from parental contribution helps young Hungarians become consumers. *Polgári Szemle*, 15(Special Issue), 473–492. <https://doi.org/10.24307/psz.2020.0232>
- Fekete-Fábián, Z., & Jánosi, D. (2022). A 2008. És a 2020. Évi válság hatása a hazai munkaerőpiacra és turizmusra. *Területi Statisztika*, 62(2), 135–165. <https://doi.org/10.15196/TS620201>
- Friedline, T. L., Elliott, W., & Nam, I. (2011). Predicting Savings from adolescence to young adulthood: A propensity score approach. *Journal of the Society for Social Work and Research*, 2(1), 1–21. <https://doi.org/10.5243/jsswr.2010.13>
- Gotwald, B. (2023). Implications of pocket money on young clients' shopping decisions—international comparison. *European Research Studies Journal*, XXVI (Issue 2), 410–420. <https://doi.org/10.35808/ersj/3178>
- Greutter, Z., Greutter-Gregus, É., & Hajdú, D. (2022). Szakmai képzéseken résztvevő nappali tagozatos tanulók jövőbeni tervei Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. *Észak-*

- magyarországi Stratégiai Füzetek, 19(1), 58–65.
<https://doi.org/10.32976/stratfuz.2022.5>
- Herbst-Debby, A., Kaplan, A., Endeweld, M., & Achouche, N. (2023). Adolescent employment, family income and parental divorce. *Research in Social Stratification and Mobility*, 84, 100772. <https://doi.org/10.1016/j.rssm.2023.100772>
- Horváthné Kókény, A., & Széles, Z. (2014). Mi befolyásolja a hazai lakosság megtakarítási döntéseit? *Pénzügyi Szemle*, 2014(4), 457–475.
- Kónya, I., Krekó, J., & Oblath, G. (2021). A bérhányad alakulása Magyarországon és Európában. *Közgazdasági Szemle*, 68(10), 1021–1054. <https://doi.org/10.18414/KSZ.2021.10.1021>
- Kovács, L., & Pásztor, S. (2022). A pénzügyi kultúra az európai oktatásban. *Gazdaság és Pénzügy*, 9(1), 50–67. <https://doi.org/10.33926/GP.2022.1.3>
- Kovács, P., Kuruczleki, É., Rácz, T. A., & Lipták, L. (2021). A magyar középiskolások pénzügyi kultúrájának vizsgálata az elmúlt 10 évben Econventio-teszt alapján. *Pénzügyi Szemle = Public Finance Quarterly*, 66(2), 179–198. https://doi.org/10.35551/PSZ_2021_2_1
- Kovács, Z., Dunay, A., Vinogradov, S., Nagy, K., & Illés, B. C. (2021). Végzős középiskolások pénzügyi kultúrával és öngondoskodással kapcsolatos ismeretei Magyarországon. *Gazdaság és Társadalom*, 14(3–4), 123–150. <https://doi.org/10.21637/GT.2021.3-4.07>
- Központi Statisztikai Hivatal (KSH) (2026a). 20.2.2.5. *Munkanélküliségi ráta, vármegye és régió szerint, negyedévente tábla*. https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0171.html (Letöltés dátuma: 2026.01.26.)
- Központi Statisztikai Hivatal (KSH) (2026b). 20.2.2.9. *A teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó átlagkeresete a munkáltató székhelyének elhelyezkedése alapján, vármegye és régió szerint, negyedévente kumulált*. https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0206.html (Letöltés dátuma: 2026.01.26.)
- Központi Statisztikai Hivatal (KSH) (2026c). 14.1.2.4. *Egy főre jutó bruttó és nettó jövedelem régió és településtípus szerint*. https://www.ksh.hu/stadat_files/jov/hu/jov0045.html (Letöltés dátuma: 2026.01.26.)
- Levinsson, H., Santérus, L., & Samuelsson, E. (2025). Between knowledge and strategy: A Cross-sectional study on financial literacy, coping, consumer loans, and payment preferences among young adults in Sweden. *Behavioral Sciences*, 15(11), 1522. <https://doi.org/10.3390/bs15111522>
- Lewis, A., & Scott, A. J. (2000). The economic awareness, knowledge and pocket money practices of a sample of UK adolescents: A Study of economic socialisation and economic psychology. *Citizenship, Social and Economics Education*, 4(1), 34–46. <https://doi.org/10.2304/csee.2000.4.1.34>
- Lozza, E., Jarach, C. M., Sesini, G., Marta, E., Lugo, A., Santoro, E., Gallus, S., & members of the HBSC Lombardy Committee 2018. (2023). Should I give kids money? The role of pocket money on at-risk behaviors in Italian adolescents. *Annali Dell'Istituto Superiore Di Sanita*, 59(1), 37–42. https://doi.org/10.4415/ANN_23_01_06
- Mancone, S., Tosti, B., Corrado, S., Spica, G., Zanon, A., & Diotaiuti, P. (2024). Youth, money, and behavior: The impact of financial literacy programs. *Frontiers in Education*, 9, 1397060. <https://doi.org/10.3389/feduc.2024.1397060>
- Németh, E., Béres, D., Huzdik, K., Deák-Zsótér, B., & Mészáros, A. (2022). Tanárok pénzügyi kultúrája. *Pénzügyi Szemle = Public Finance Quarterly*, 67(1), 7–32. https://doi.org/10.35551/PSZ_2022_1_1
- Németh, E., Vargha, B. T., & Domokos, K. (2020). Pénzügyi kultúra. Kik, kiket és mire képeznek? Összehasonlító elemzés 2016–2020. *Pénzügyi Szemle = Public Finance Quarterly*, 65(4), 554–582. https://doi.org/10.35551/PSZ_2020_4_7
- Németh, E., Zsótér, B., & Béres, D. (2020). A pénzügyi sérülékenység jellemzői a magyar lakosság körében az OECD 2018-as adatainak tükrében. *Pénzügyi Szemle = Public Finance Quarterly*, 65(2), 281–308. https://doi.org/10.35551/PSZ_2020_2_8

- OECD (2020). *PISA 2018 Results (Volume IV): Are Students Smart about Money?* OECD. <https://doi.org/10.1787/48ebd1ba-en>
- OECD (2024a). *PISA 2022 Results (Volume IV): How Financially Smart Are Students?* OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/5a849c2a-en>
- OECD (2024b). *PISA 2022 Results (Volume V): Learning Strategies and Attitudes for Life*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/c2e44201-en>
- Pintér, É., Bagó, P., Berényi, L., Molnár, L., Deutsch, N., Szigeti, G., & Pintér, T. (2021). How do digitalization and the fintech phenomenon affect financial decision-making in the younger generation? *Acta Polytechnica Hungarica*, 18(11), 191–208. <https://doi.org/10.12700/APH.18.11.2021.11.11>
- Staff, J., & Mortimer, J. T. (2024). Taking the long view of adolescent work quality. *Journal of Research on Adolescence*, 34(4), 1300–1311. <https://doi.org/10.1111/jora.12915>
- Takahashi, N., Yamamoto, T., Takeo, K., Oh, S., Pian, C., & Sato, T. (2016). East Asian children and money as a cultural tool: Dialectically understanding different cultures. *Japanese Psychological Research*, 58(1), 14–27. <https://doi.org/10.1111/jpr.12095>
- Trixsiana, A. & Lestari, W. (2024). The impact of financial literacy, pocket money, financial education in the family and hedonis lifestyle on students financial behavior. *Ekspektra : Jurnal Bisnis dan Manajemen*, 8(1), 64–79. <https://doi.org/10.25139/ekt.v8i1.7676>
- Webley, P., & Nyhus, E. K. (2013). Economic socialization, saving and assets in European young adults. *Economics of Education Review*, 33, 19–30. <https://doi.org/10.1016/j.econedurev.2012.09.001>
- Yamane, C., Aman, H., & Motonishi, T. (2024). *How childhood allowance affects financial literacy in adulthood: A gender perspective study from Japan*. Preprint (Version 1) available at Research Square. <https://doi.org/10.21203/rs.3.rs-4578543/v1>